

פסחים דף ע

משנה.

מביא חגיגה עמו	אין מביאין עמו חגיגה
בחול, בטרה, ובמועט	בשבת, במרובה, ובטומאה

מן הצאן, מן הבקר, מן הכבשים ומן העזים, מן הזכרים ומן הנקבות
ונאכלת לשני ימים ולילה אחד

דיוק רב אשי - חגיגת ארבעה עשר לאו חובה היא,

הסבר למה מביאים את החגיגה: כדתניא: **חגיגה הבאה עם הפסח נאכלת תחילה, כדי שיהא פסח נאכל על השבע.**

דעה מנוגדת למשתינו: דתניא, **בן תימא אומר: חגיגה הבאה עם הפסח - הרי היא כפסח, ואינה נאכלת אלא ליום ולילה. וחגיגת חמשה עשר נאכלת לשני ימים ולילה אחד. וחגיגת ארבעה עשר יוצא בה משום שמחה, ואין יוצא בה משום חגיגה.**

מקור לדבריו: כדמתני רב לחייא בריה: (שמות לד) **וְאֵלֶּיךָ יָבִיאוּ זֶבַח חַטָּאת.**
זֶבַח חַטָּאת - זֶה חֲגִיגָה, פֶּסַח - כַּמְשָׁעוּ. וְאָמַר רַחֲמָנָא לֵאלֹהֵינוּ.

ניסיון להבהיר יותר דעת בן תימא:

1. איבעיא להו: לכן תימא, נאכלת צלי או אין נאכלת צלי? כי אקשיה רחמנא לפסח - ללינה, אבל לצלי - לא. או דילמא לא שנא?
תשובה: תא שמע: **הלילה הזה כולו צלי.** ואמר רב חסדא: זו דברי בן תימא. שמע מינה.
2. איבעיא להו: לכן תימא, באה מן הבקר או אינה באה מן הבקר, באה מן הנקבות או אינה באה מן הנקבות, באה בת שתי שנים או אינה באה בת שתי שנים? כי אקשיה רחמנא לפסח - למידי דאכילה, אבל לכל מילי - לא. או דילמא לא שנא?
תשובה: תא שמע: **חגיגה הבאה עם הפסח - הרי היא כפסח, באה מן הצאן ואינה באה מן הבקר, באה מן הזכרים ואינה באה מן הנקבות, באה בת שנתה ואינה באה בת שתי שנים. ואינה נאכלת אלא ליום ולילה, ואינה נאכלת אלא צלי, ואינה נאכלת אלא למנויו.** מאן שמעת ליה דאית ליה האי סברא - בן תימא, שמע מינה: כולהו מילתא בעינן. שמע מינה.
3. איבעיא להו: לכן תימא, יש בה משום שבירת עצם או אין בה משום שבירת העצם? אף על גב דכי אקשיה רחמנא לפסח - אמר קרא **כו - כו** ולא בחגיגה. או דילמא האי **כו - כו** בכשר ולא בפסול הוא דאתא?
תשובה: תא שמע: **סכין שנמצאת בארבעה עשר - שוחט בה מיד, בשלשה עשר שונה ומטביל. קופיץ, בין בזה ובין בזה - שונה ומטביל.**
מני? אילימא רבנן - מאי שנא סכין דמטביל - דחזיא לפסח, קופיץ נמי הא חזי לחגיגה! אלא לאו דבן תימא היא, ושמע מינה: יש בה משום שבירת העצם.
דחיית התשובה: לא, לעולם רבנן, וכגון שבא **בשבת**.
קושי על הדחייה: והא מדקתני סיפא: **חל ארבעה עשר להיות בשבת - שוחט בה מיד, ובחמשה עשר שוחט בה מיד. נמצאת קופיץ קשורה**
לסכין - הרי היא כסכין. מכלל דרישא לאו בשבת עסקינן!
תיזוק התשובה על ידי דחיית אפשרויות אחרות:
 1. ואלא שבא **במרובה**. מנא ידעי?
 2. ואלא שבא **בטומאה**. - סוף סוף מנא ידעי?
דמית נשיא.
דמית נשיא אימת? אילימא דמית בשלשה עשר - סכין למה לי דמטבליה? ואלא דמית בארבעה עשר - מאי שנא סכין דמטביל, ומאי שנא קופיץ דלא מטביל לה?
החזיק בשני נדחה: לא צריכא דנשיא גוסס בשלשה עשר. סכין דחד ספיקא - מטביל לה, קופיץ דתרי ספיקי - לא מטביל לה.